

DAGPROGRAMMA COP CITY DEALS
17 MAART 2026
Lokaal: Lijn & Cultuur
Rotterdamweg 272, Delft

Loket Ontwerpkracht
Innoveren /
experimenteren

12:00 - 12:30
Lunch

Experiment
gebouwen

Hoofd-
gebouw
2e verd.

13:00 - 14:00 Update Agenda 2026 & Jaarprogramma
Lancering Special Ontwerpkracht #3 &
Expectationsoverzicht

14:00 - 16:00 Met ontwerpers werken aan generatieve
gereguleerbaarheden

16:00 Afsluiten en netwerken

opgave

erprkracht als instrument
eter samen te werken

ty Deal Tijdloze Grachten zette
erprkracht in om de zeventien
iemende partijen nog beter met
ir te laten samenwerken. Abke Geels
ntwerpureau Muzus
duceerde het Tijdloze
htenspel. Samen met
rammamanager Annemarij Kooistra
: Geels terug op het spel en de
enwerking.

Experimenteren is geen risico, maar een versnelling

Beleid faalt zelden op ambitie. Het stukt vaker in uitvoering. Zeker bij een opgave die eenvoudig lijkt, maar vaak complexer is dan op het eerste gezicht gedacht: veilige routes, toegankelijke openbare ruimte, goede aansluiting op andere mobiliteitsvormen. De plannen zijn er. De intenties ook. Maar hoe zorg je dat ideeën niet blijven hangen in vergaderzalen?

Het obstakel is de weg. Of eigenlijk: het obstakel tóont de weg

In bijna elk traject komt er vroeg of laat een moment waarop iemand zegt: "Dit werkt niet." Een sessie loopt vast. Een experiment levert niet op wat we hoopten. Een nieuwe werkwijze blijkt in de praktijk moeilijker dan gedacht. Op zo'n moment voelt het alsof het proces ontspoorde, alsof we ergens een verkeerde afslag hebben genomen. Maar in een ontwerpende aanpak is dat moment vaak precies waar het interessant wordt.

Ontwerpkraft als instrument om beter samen te werken

De City Deal Tijdloze Grachten zette ontwerpkraft in om de zeventien deelnemende partijen nog beter met elkaar te laten samenwerken. Abke Geels van ontwerpbureau Muzus introduceerde het Tijdloze Grachtenspel. Samen met programmamanager Annemarij Koolstra blikt Geels terug op het spel en de samenwerking.

Special Ontwerpkraft

#3, maart 2026

Voorwoord

Hoe kun je de kansen die een ontwerpende aanpak biedt, beter verbinden aan de complexe maatschappelijke vraagstukken die spelen binnen de overheid? Die vraag is zowel het uitgangspunt van Loket Ontwerpkraft als van het programma de Publieke Ontwerpraktijk (PONT) van OCW. Programmaleider van PONT Nynke Tromp reflecteert op de overeenkomsten en het belang van beleid maken met ontwerpkraft

'Ontwerpers trekken ons van de loopband af'

De Town Deal Krachtige Kernen zette ontwerpkraft in tijdens de verkenning en de opstart van de deal. Programmaleider Willemien Vreugdenhil en dealmaker Henk Jan Bierling gaan in gesprek met ontwerpers Paulien Kreutzer van bureau STBY en Jan Belon van Afdeling Buitengewone Zaken. Hoe ervaren zij de samenwerking tot nu toe en wat heeft ontwerpkraft opgeleverd?

Experimenteren is geen risico, maar een versnelling

Beleid faalt zelden op ambitie. Het stukt vaker in uitvoering. Zeker bij een opgave die maar vaak complexer is dan op het eerste gezicht gedacht: veilige routes, toegankelijke ruimte, goede aansluiting op andere mobiliteitsvormen. De plannen zijn er. De intentie is er. Hoe zorg je dat ideeën niet blijven hangen in vergaderzalen?

Het obstakel is de weg. Of eigenlijk: het obstakel tóont de weg

In bijna elk traject komt er vroeg of laat een moment waarop iemand zegt: "Dit experiment loopt vast. Een experiment levert niet op wat we hoopten. Een nieuwe weg is praktischer dan gedacht. Op zo'n moment voelt het alsof het proces een andere kant op gaat. Het resultaat is een verkeerde afslag hebben genomen. Maar in een ontwerpende aanpak is dat precies waar het interessant wordt."

EXPERIMENTEERGIDS CITY DEALS

Agenda
Stad

Agenda Stad

Special Ontwerpkraft

01 maart 2024

Ontwerpkraft als instrument om beter samen te werken

Voorspeld

Experimenteren is geen fysica, maar een versnelling

Het obstakel is de weg, of eigenlijk, het obstakel is het de weg

GEDRAGSVERANDERINGEN

City Deal: Fietsen voor iedereen

Hoe kun je mensen die niet gewend zijn om te fietsen, toch verleiden om te (leren) fietsen?

City Deal: Gezonde voedselomgeving

Hoe kunnen we ambtenaren stimuleren om elkaar online te blijven vinden na afloop van de City Deal? Hoe verbinden we de rest van de Nederlandse steden aan Good Food City?

City Deal: Tijdloze grachten

Hoe kunnen we partners verleiden om van 'werken op eilandjes' te komen tot gezamenlijk werken aan een gedeeld perspectief op de toekomst van onze grachten?

City Deal: Krachtige kernen

Hoe zorgen we dat ongenoegen van inwoners vaker leidt tot dialoog en betrokkenheid, in plaats van tot polarisatie of escalatie?

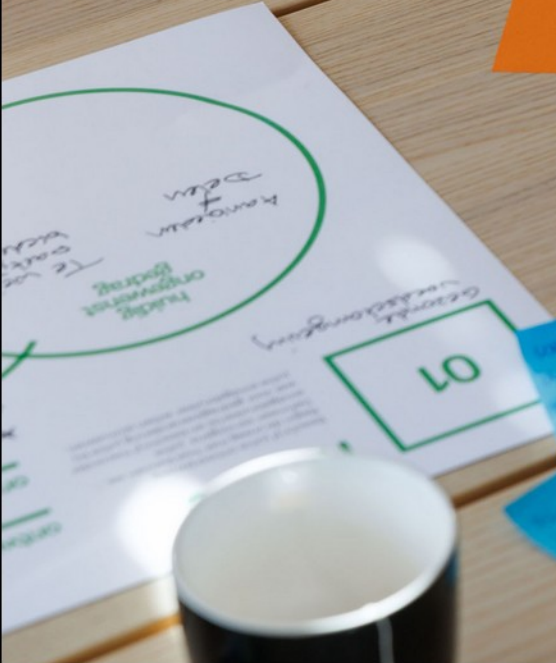

CD GEZONDE VOEDSELOMGEVING
"Hoe kunnen we ambtenaren stimuleren om elkaar online te blijven vinden na afloop v.d CD?
Hoe verbinden we de rest v.d. NL^{re} steden aan Good Food City?"

doel:
City Deal zonder zijwieljes

opdrag:
Oplossen van WOs

Opmerking:
Omschillen bij de kettingen, maar je moet er ook wel voor staan

(100 miljoen) 1 miljoen 100

Blue sticky notes with handwritten notes.

Pink sticky notes with handwritten notes.

→ ALS STRAF NA
INTIMIDATIE
VERPLICHTE
DIENTTIJD
↳ IN HET
'ANDERE'
KAMP

01

INTIMIDATIE
VORREN EN
DE ENKELE
KWITTE KAKEN

ONTMOETINGEN
PLAATSEN
INZETTEN ALS
'DEBAT' NIETKEN

ALTERNATIEVE
VERPLICHTE
DIENSTTUDE
↳ IN HET
'ANDERE'
KAMP

Bezoek het
stille midde
Bed persons
in het dorp
betreft
Wees transparant
en steek
- hart en hand

SAMEN
WETBALLEN

Bezoek mensen
tegen ongewenst
gedrag, neem stelling

Vergeet voorbeeld
den luisteren
delen over
aangevoelen
weten

Masterclass
stagen
- samen
- samen
- samen

overheid die
echt luistert
en meedelt
en meedelt
met gemeen-
schappen.

Bezoek
die
werken
wijze
gemeenschappen

Neem burgers mee
in communicatie
- laat burgers
aanwezig zijn
dat ze gehoord
worden

Communicatie op
basis van feiten
- Burgerberaad
- burgers betrekken
- Bestuurlijke
diarce bij de

TD krachtige
Hoe zeggen we dat ongenoegen
van inkomens waker leidt
dialog en betrokkenheid
van tot polarisatie

MUSICAL
De Fietsenrooie

STARRING:
Leona!
D...

Ideeën
Box

Wat zit
er in het
fiets pakket

missie

01

ontwerp vraag:

04 jaar om gesprekken van onze eindgebruiker: Leerlingen verkeer

huidig ongewenst gedrag

De optie wordt niet verkend om op de fiets te gaan.

toekomstig wenselijk gedrag

De optie wordt verkend om op de fiets te gaan.

03

experimenten vorm

Nu jullie bewust zijn van jullie aannames, kunnen jullie in gesprek gaan over jullie leerdoelen voor een experiment. Je kunt onderzoeken of een aanname klopt, maar je kunt bijvoorbeeld ook een meer open experiment starten om een diversiteit aan behoeften van je eindgebruiker te identificeren.

leerdoel 1 Hoe voer je het gesprek onder oordelen ander praat om dit verhaal te vertellen?

leerdoel 2 Hoe enthousias meer je de ouder om überhaupt hier naar toe te komen?

vorm

beschrijving

Re fiets musical

Wat is het beste voor het kind?

Toekomst Beald

zelf maffia

"fiets festival" timing van event

hostplaatsje

Samen het gebied Raam het gebied leuke maken

Effect laten voelen

aridee

dat de gewenste ideeën (schrijf op) en ideeën die jij wilt (schrijf op)

Stalling aan huis & schot

Veiligheid met extra begeleiding, toezicht, etc

gratis

aanpak op

aanname 1 weestand: het gaat me niet lukken.

Veiligheid is een grote voorwaarde.

experiment plan

04

Nu jullie een keuze hebben gemaakt in de experiment vorm, kunnen jullie gaan nadenken over hoe dat in hoofdlijnen eruit ziet. Doe dat aan de hand van een storyboard.

start

mural maken + benodigd heden

Wat zijn de behoeften van de deelnemer als het experiment begint?

tijdens

leiden gesprek met ouders oefenen leer fietsen

Wat gebeurt er tijdens het experiment? Wat doet de deelnemer?

tijdens

musical fiets musical - op heden

Wat gebeurt er tijdens het experiment? Wat doet de deelnemer?

indicator:

aantal scholen die dit wil

indicator:

aantal nieuwe fietsers leer fietsen

indicator:

opkomst reacties ouders

leer van andere projecten

Blader door de stapel met een vorm die aansluit op

Subage versie eindgebr

Norma Cultuur verscha Malen

keuzelbare bijkeken

Volunte familie hots tnp als bedoring

gezonde workout

fiets - Ambassadeurs

op voorhand

Verstrik verrijng aid

de club

Heben onder begeleiding club

Beweging - Felakwale pissen

beschrijving

fiets club

gelpen Schou

hiast ouders

toe aan goede fiets

stimuleren Van groepjes op de

Verstrik

Verstrik

Verstrik

1/15 heeft geen fiets

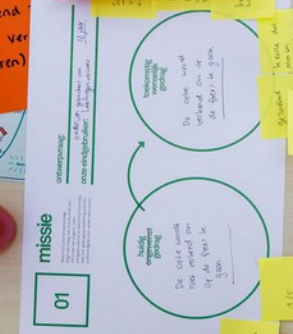
7/10 goed over ons L

Effect laten voelen

CD FIETSEN VOOR
"Hoe kun je
gewend
boch ver
(leren)"

Wat zit
er in het
pakket?

Inhoud

De
Inhoud

Er is een 'Jansz' papier in het museum. Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw. Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw.

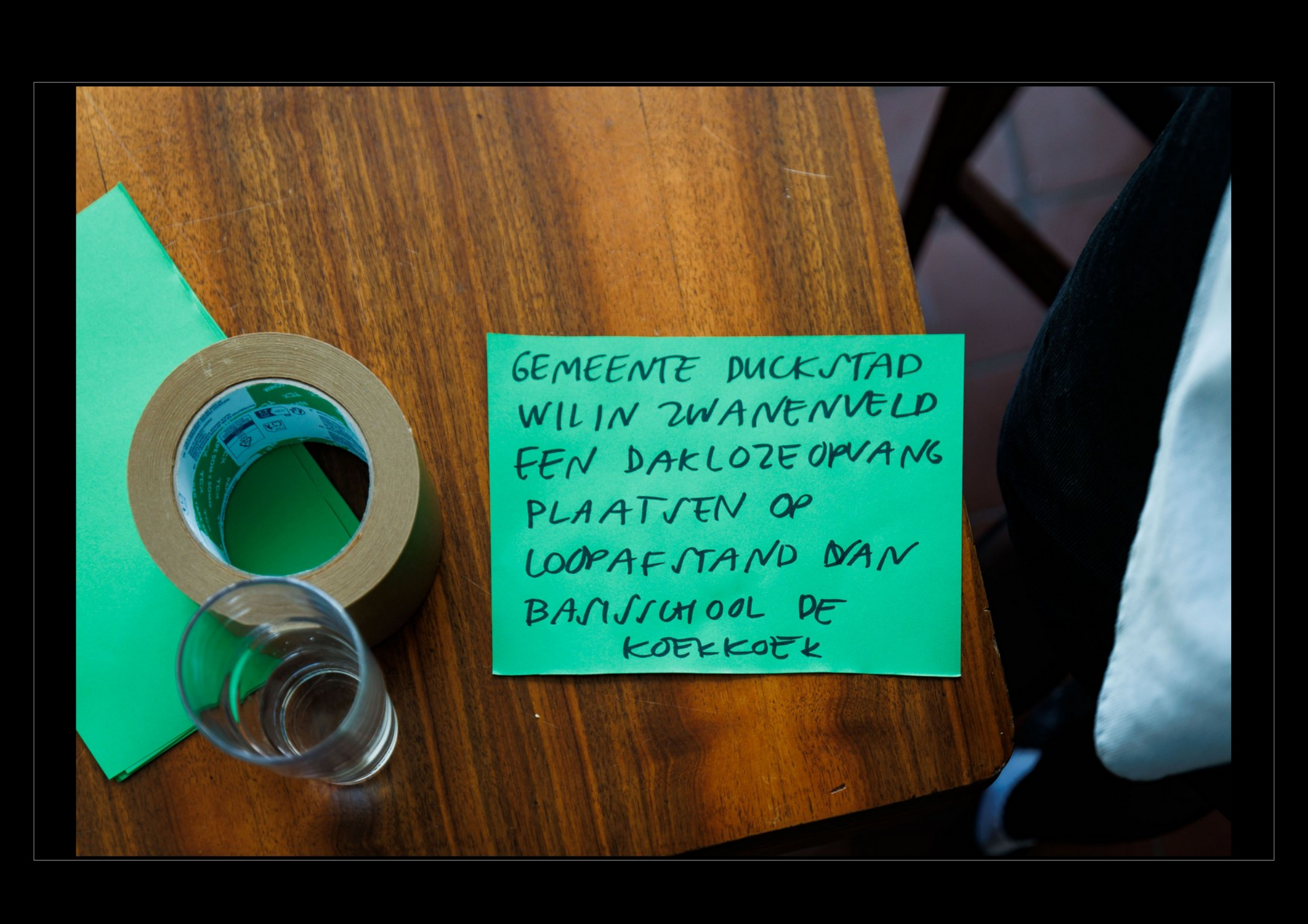
Na 2 weken is Jansz's kaart al bijna geveel. Maar je begint naar ze af te kijken. Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw.

Jansz's kaart is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw. Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw. Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw.

Wat is Jansz's kaart? Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw. Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw. Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw.

De kaart is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw. Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw. Het is een stuk papier dat is gemaakt in de 17e eeuw.

A photograph of a wooden table with a roll of tape, a glass, and a green sticky note. The sticky note has handwritten text in Dutch. The text on the note reads: "GEMEENTE DUCKSTAD WIL IN ZWANENVELD EEN DAKLOZE OPVANG PLAATSEN OP LOOPAFSTAND VAN BASISCHOOL DE KOEKKOEK".

GEMEENTE DUCKSTAD
WIL IN ZWANENVELD
EEN DAKLOZE OPVANG
PLAATSEN OP
LOOPAFSTAND VAN
BASISSCHOOL DE
KOEK KOEK

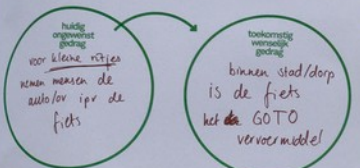

01 missie

Het mensen die niet gewend zijn ontworpen te fietsen, toch verleiden om te fietsen onze eindgebruiker: alle inwoners

02 testbaar idee

BEIDEN - **AAKTOEFEN** - **STAMPSEL** - **PROFIEL** - **PROFIEL** - **PROFIEL**

deze oplossing is niet voor mensen fietsen... maar die geen hanteer willen om deze te creëren voor bereig te zijn -> overlezen

Beloningssystemen voor elke km die ik fiets verzamel je punten die ik kunt besteden

Beloning: - De beloning moet op tegen de bezwaren die ik heb - Het lokale ecosystem is bereid om bij te dragen

03 experiment vorm

vorm bepalen

vorm: prototype

beschrijving: Paspoort, stempelkaart, fiets pump ikkn

leerdoel 1: Welke beloning is voor kinderen en volwassenen interessant genoeg?

leerdoel 2: Is een paspoort/bekrje genoeg trigger voor kinderen?

04 experiment plan

DOEL	OPLOSSING	WAT VOOR BELONING IS VERWACHT?	WAT VOOR BELONING IS VERWACHT?
Kinderen want te voor krijgen paspoort "knaus"	Stempels halen op locatie in de stad -> waar ik waarne kan gedrukt	Als je 100 knaus wilt -> beloning	Probleem: De knaus te veel middelen

CD FIETSEN VOOR IEDEREEN

"Hoe kun je mensen die niet gewend zijn om te fietsen, toch verleiden om te (leren) fietsen?"

Jaaa! Jasmijn is 6 jaar!
Vandaag is haar verjaardag
Ze ontvangt haar fietspaspoort in de brievenbus! ①

Jasmijn gaat op pad Ze fietst en fietst en verzamelt zoveel mogelijk stempels in haar paspoort. Goed bezig Jasmijn! ②

Na 3 weken is Jasmijn's kaart al flink gevuld. Moet je kijken waar ze al overal is geweest! ③

Je hoor! Jasmijn's paspoort is vol! Tijd voor haar beloning! ④

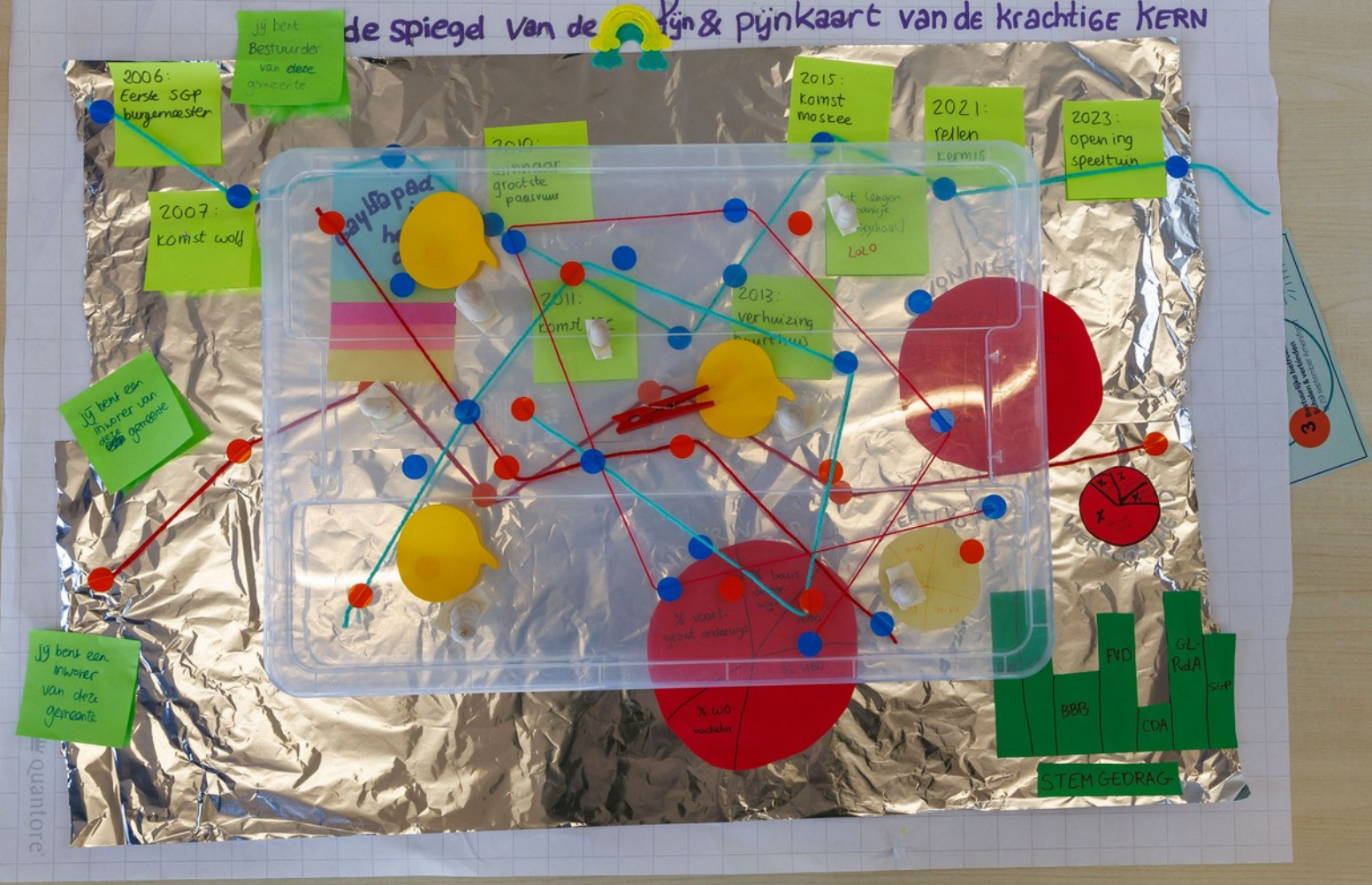

plaats van tot polarisatie of
escalatie?

vrije ruimte
gecoördineerd
menselijk
vs
zakelijk

experiment vorm
+ versie +
+ ontwikkelings
+ sociaal netwerk
+ netwerkgedrag
30

de spiegel van de pijn & pijnkaart van de krachtige KERN

LUNCH: Linkso...
**CoP City
Deals**

